

ახალი კლუბი

თბილისი, 20 თებერვალს, და პარასკევს 22 თებერვალს გამართება

ჩვეულებრივი საოჯახო საღამო.

შემდეგი პროგრამით: სინფონიკური საშუალებით აწვევებენ საინტერესო სუ-რათებს. — ახალი კლუბისა სიმფონიკური ორკესტრი ს. პრესმანის ლიტერატურით დაუკრავს სხვადასხვა მუსიკალურ პიესებს.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე.

ლაც წრფელი სიყვარული საქმით ვუ-ჩვენოთ მგოსანს, დავუშვათ, რომ ჩვენ შევიგნეთ ეს დიდებული პირო-ვნება და ღირსი შეიღებოთ ვართ ღირსეუ-ლის, მოამბე მამისა.

აი, ამისთვის მსურს ჩემი აზრი გავუ-ზიარო ქართველ საზოგადოებას, რომე-ლიც, იმედი მაქვს, დღეს მინც ამოი-ღებს ხმას და სიჩუმის წვედლით არ დაჰფარავს სასიქალო მგოსანს შარა-ვანდლით მოს ლს ღვწლს.

საქირა ვაჟა-ფშაველა ნივთიერად უზრუნველყოფილი იქნეს.

შესაძლებელია სიქვან—ნახევარი საუ-კუნეა მწერლის სამაღლოდ ვადათ დაღებული. ვაჟამც მოგვიცადოს კი-დეგ თხუთმეტ წელიწადს და მერე ვი-ზემოთ იმის რუბლიკა.

ეს ასე არ უნდა იყოს! თუ ვისმისთვის საჭიროა 25—30 წლის იუბილე, ეს უწინარეს ყოვლისა მწერლისთვის უნდა იყოს დაღებული, რადგან ამ ასაკზე მხოლოდ იმისთვის შეძლებისაა მიაღ-წევნა ხოლმე ამ ხანს.

ამ ოცი წლის განმავლობაში მხოლოდ სამის მწერლის იუბილე იღვასაწაულ ქართველობას: რაფიელ ერისთავისა, ავა-კისა და ეკ გაბაშვილისა. სამაგიეროდ დღის ამით დავსამარეთ ილია, ყუზ-ბეგი, ნინოშვილი, გიორგი წერეთელი, ასირი კვარცხელი და ბევრი სხვა. დასა-ფლავებაში ჩვენ უფრო მდიდარ ერებსაც არ ჩამოვრებით...

მართალია, ძველ დროში, ოდესღაც უარესი ყოფილა როგორც ჩვენში, ისე უფრო დაწინაურებულს ქვეყნებში, მაგ-რამ დღეს მხოლოდ ჩვენში შეიძლება ზოხდეს ეს, რომ ისეთი დიდი მგოსანი, როგორც ვაჟა-ფშაველა, არა თუ უზ-რუნველყოფილი არ არის, დიდი ნი-ვთიერ ნაკლულევანებას განიცდის და ხმას არავინ იღებს.

ვაჟის შემოღო უზრუნველ ეყო თავი-სი თავი, ცოლად შეირთა; ამისთვის ჯანიც შესწევდა და სწავლაც; მან კი ქვეყნის სამსახურს აწავალა საკუთარი ბედნი-ერება, მიეცელა მშობელ ერს, მას ამკობს, უმღერის ისე, ვით მიჯნური კეკელე სატრფოს.

მე მივმართავ მგოსანს სატრფოსამ-შობლოს, მივმართავ ვაჟს პატრულს, მივმართავ წერა-კითხვის საზოგადოებას და განსაკუთრებით ახალგაზდა საქა-რთველოს დაუკრავნელი მუღდენ იმის მოგვარებას, თუ რაგვარად უზრუნველ-ყოფო ჩვენი საყვარელი მგოსანი. პატრ-ონო, თქვენც კარგად მოგხსენებთ, მწერალი იმიტომ კი არა სწერს, რომ მალეობასა და ქება-დიდება ელოდე-ბოდეს ვისაგანმე. მაგრამ თუ მწერლის ცხოვრება ისე არის მოწყობილი, რომ მას ყოველს ნაბიჯზე წინ ედგება ახა-სივს გაქირვება, იგი ვერ შექმნის იგის საგანძურს რასმეს, რითაც არა მარტო მშობელი ერი, არამედ მთელი კაცობრიობაც ისარგებლებდა, ვაჟამ ბევ-რი რამ დაუფასებელი განბი შესძენა ჩვენს მწერლობას და აქ მას ხელი შეუწე-ყო სწორედ თავისმა უდიდესმა სულიერ-მა ძალამ—სხვა მის პირობებში ჩაქოლე-ბად, დაახშობდა ციხე ბოძებლს ნიქს.

ნათქვამია—შინ არის ცოლ-შვილი სიმშვილით გიჟდებოდეს, გარეთ ტაბლას რა ხელი აქვსა.

ნუ დავიწყებთ, რომ მგოსანს ვინც უნდა იყოს იგი, აქვს თავისი საკუთარი, კერძო მოვალეობა, თავისი საყოველ-ღდო ზრუნვა, თავისი „მე“, რომელ-საც ყოველთვის ვერ უტოვებს გულ-გრილობა ვერ აუღებს გვერდს. ესეც, რომ არ იყოს, სულ სხვაა ოცის წლის ქაბუკი და სხვა ამდენის ხნის მოამბე, რომლის სულსა და გულს კისრავთ ნელ-ნელა ღრდის ის უხილავი ძალა, რა-საც ფიქრი და ზრუნვა ჰქონდა.

მგოსანმა, რომ უარაყის თავისი სა-კუთარი „მე“, ჩვენ ვერაუფლით გვერდს ვაქვს საარსებო საკითხს, რადგან უზრუნ-ველყოფა ვაჟის უზრუნველყოფა იქ-ნება ჩვენის პოვნისა.

ამიტომ ამ ჩემის წერილით მოვუწო-დებ ქართველ მეგობარ საზოგადოებას, რათა შეუმუშაურონ მძიმე ტვირთი ღირს გოსანს და საშუალება მისცენ, უფრო

გულდასმით გაწალოს მათი პრეზენ-ტაც თავისი ძლიერა ფრთა ჩვენსა სა-ამაყოლ.

განდგომილი.

8 თებერვლი 1913 წ.

ჩვენის მხრით სულით და გულით ვუ-ცრთვებით პატივცემულ მწერალ-ქალის მოწოდებას და გუდგენით ამ საგანს ცლ-კე წეროლს.

რედ

ვაჟა-ფშაველას.

ენას გიწუნებ ფშაველო, მგოსანო მალაშთისაო, თუც კი გვითხვავ მარგალიტს!... მკითხველიც იმას მკისაო!!

ჯერ არ ვყოფილვარ ფშაველაში, მაგრამ კი ვიცნობ ცნობათა: შენ დამხატვ ის მხარე ფშაველის კუთვრებითა.

და რაც არ გადმოგიცია, მისს შეგნებაზე ენითა, მე თვითონ მიგხედი ყოლიფერ, შენთანვე აღმა—ფრენითა.

ვიცი რომ ფშაველის სოფელი წმინდაა, მაღალ-მთისაო, ენა მეტყველი სიზარტლის, გულ-მკერდი ფოლადისაო.

წინეთ, რომ ხმალი უკრიადა, სადღესოდ სკრის კალამი, გადაცე ბარის მგოსანისა, მითიულტეს მძური საღამი.

აკაკი.

ახალი აბეგები.

ქალაქის საბჭომ 11 თებერვლის სხო-მაზე გამოკრება განაჩინა: სასურველი არ არის, რომ ბ. იაკობ გიორგის ძე სულამბერძნე ირიცხებოდეს თბილისის საბჭოს ხმოსანად შორის. ეს საკითხი გადასწავა 42 მისი უმეტესობით წი-აღმდეგ 15-ისა.

ბ. ი. სულამბერძნეს, რომელიც სარე-გიონო კომისიის წევრად ითვლება, ახ-რადებენ, რომ საყვარელ ამშენებელს ბ. ოლანჯანისათვის 200 მან. გამოუთრე-მეცია და მერე ადარ დაუბრუნებია, მე-ფოდრათე ვახინსკისათვის ფული უთ-ხოვია სესხად და მას კი არ მიუცია და სხვ. ი. სულამბერძნის განმარტებით საბ-ჭო არ დაუბრუნებია და ზემოხსენეუ-ლი განაჩენი გამოიტანა. ბ. ი. სულამბერ-ძემ უწიელა სასამართლოში ბ. ბ. ოლან-ჯანისად და ვახინსკის, ცილი დამწე-ბეობა.

როგორც შევიტყუთ, ხმოსანების ერთი ნაწილი თხოვლობს, რომ სასამართლოდ დახოხონოთ იქნენ აგრეთვე ისინი, ვინც ფულს აღმდეგენ ბ. ი. სულამბერძნეს.

ბ. ი. სულამბერძნე აცხადებს, რომ ყველა ეს ამბები განზრახ გამოგონილია, რად-განაც საყვარელ ამშენებელს ბ. ოლანჯანისად და ვახინსკის, ცილი დამწე-ბეობა ბოროტ-მოქმედებათა გამოაშკარა-ვებას ხელსუფლებობით. ის ამ ამბების გა-მოშვებებს აპირებს ამ მოკლე ხანში, როგორც ვაზეთები გავუწყებენ.

ჩვენმა ცნობილმა მეკლდეარმა ბ. კ. დოდაშვილმა უკვე დაამთავრა თავისი საჯაროებობა გამოკლევით მეგრული ენისა ქართულთან შედარებით. გამო-კლევით მტად ვრცელი გამოვიდა. გა-მოკლევას ჰმეტდავს კავკასიის სამოსწა-ვლო ოლქი. მეგრულ-ქართულ-რუსული ლექსიკონი, რომელიც შეადგინა იმავე მეკლდეარმა, წერულს ვერ დაიბეჭდება, რადგან ამ ლექსიკონს კიდევ სჭირდებ-და მასალა, რომლის შესაყვებად ბ. დო-დაშვილი რომაულ ზაფხულს აპირებს სამეგრელოში გამგზავრებას.

ამ ემად ჩვენს ისტორიულ და ეთ-ნოგრაფიულ საზოგადოებაში ინახება 922 ძველი ხელნაწერი, კავკასიის შესა-

ხებ დასტამბული—3600 წიგნი და ჩვენს მუზეუმში კი—250 ძველი სურათი, 42 ალბომი და 1000-ზე მეტი სხვა და სხვა არქეოლოგიური ნივთი.

ქართველ საზოგადოებაში დიდი აღელ-ვება გამოიწვია იმ ამბებმა, რომ ათონის ივერის მონასტრში დაკარგულა მრავა-ლი ქართული ხელნაწერი, რომელიც ამ რამდენიმე წლის წინად ასწერეს აკად-მარმა, პრ. ცაგარელმა და ოლივერ უორ-დოპსმა. ინგლისის მეცნიერს კირსონ ლეისკ, რომელიც შარშან შემოდგომას სწევდო ათონს, ხსენებული ხელნაწერე-ბი აღარ უნახავს. რა თქმა უნდა ეს ხელნაწერები განზრახ არის მოპარული ბერძნე ბერების მიერ, რათა სამუდამოდ დაეკარგოს ქართველ ხალხს საფუძველი ამ მონასტრის დამტყუნებისა. ამიტომაც ეს ბერები პროტესტს აცხადებენ, რომ ათონის საერთაშორისო ადგილად იყოს ცნობილი და სურთ, რომ მარტო სა-ბერძნეთს ეკუთვნოდეს.

ათონის მონასტრის დამტყუნების შესა-ხებ კომისიამ უკვეცხად უნდა მიაცილოს ამ გარემოებას ფიტსელი ურადლება,

„სახალხო გაზეთის“ შაბათის ნომერი ბეკდელით საქმეთა კომიტეტმა დაიჭირა დასტამბულ მეთაურ წერილის გამო, რომელსაც სათაურად აქვს „სათაბირო და მანიფესტი“.

როგორც შევიტყუთ, ქალაქის თვით-მართებლობა ნათელში აპირებს, ახ-ლანდელ სახელმწიფო სასწავლებლის და მოთვეის ცოლის სახელმწიფო დასარე-ბელ მომავალ სახელმწიფო სასწავლებლის შენობის აგებას. ერთი ამ სასწავლებელთა-განი მინც უნდა მოეთავსებინათ ნაბა-ლადევის რაიონში, სადაც მრავალი ხე-ლოსანი სცხოვრებს და სადაც რკინის გზის სახელმწიფოების არის გამართული. აქ ქალაქს მოეცემება საკუთარი თავისუ-ფალი ადგილები, სადაც შესაძლებელია ხსენებულ სასწავლებლისათვის შენობე-ბის გაკეთება.

ნუ თუ ამ სამართლიან აზრს ქალაქის გამგეობა ანგარიშს არ გაუწევს?

„თბილისის ეკრანლის“ გუშინდელ ნომერში დასტამბულია ჩვენი აკაკის სუ-რათი, ამ ეკრანლის საკუთარ ფოტო-გრაფიის მიერ გადაღებული. ამავ ნომერ-ში მოთავსებულია ბაისი აკაკისთან სა-ზოგადოდ დღეობის შესახებ. როგორც მოსლოდელი იყო, აკაკიმ კრულეთი მოიხსენია ეს ბარბაროსული ჩვეულება.

ბ. ხაბულიანმა კიათურისად გამოგზავ-ნილი სამსონ ფაღავას მიერ ორი ძველი ფული: ერთი სასანდების დინასტიის დროინდელი და ერთი ბიზანტიური გადასცა ჩვენს ისტორიულ მუზეუმს. ეს ფული ბ. ფაღავას შეუძენია ერთი კია-თურას ახლოს მდებარე სოფლის მცხოვ-რებ გლეხისაგან, რომელსაც მიწის თხრის დროს უპოვინა ამ ფულებით სავსე მთე-ლი ქოთანში. სასურველია ეს ფულები მთლად გადაეცეს ჩვენს მუზეუმს.

სასამართლო პალატამ მიუსაჯა ბ. ნოე გორდანიას 3 წლის ციხე. ბრალს სდებ-ნენ, რომ მან დაბეჭდა თავის ნაწერე-ბის კრე-ულში ისეთი წერილები, რომელშიც მოუწოდებს პროლეტარიატს ბურჟუაზიასთან ერთად რუსების სახელ-მწიფოებრივი წეს-წყობილების დარღვე-ვისათვის.

თბილისში გამოვიდა „საქართველოს მატინის“ პირველი ნაწილი, რომელ-შიაც დასტამბულია საქართველოს და რუსეთის პოლიტიკური ურთიერთობის შესახებ ცნობები; მრავალი ნახატო და სურათთა მოთავსებული. წიგნი ნ მანე-თად ღირსს, ნ პროტესტი წიგნის ფა-ლისა გადაღებული უფასო სასაღილე-ბის სასარგებლოდ, რომელიც დაბეჭდე-ლია ქართულ გიმნაზიებთან თბილისსა და ქუთაისში.

„რუსკ. ველ“. 13 თებერვლის ნომე-რში პროფ. კიხევეტის რეცენზია დაბეჭდილი ს. ავლიანის წიგნის შესახებ „გლეხთა საკითხი ამირ კავკასიაში“. ტ. 1. ბატონიშვილი და საგლეხო რეფორმის ისტორია თბილისის და ქუთაისის გუბე-რანიაში.

ხსენებული პროფესორი ძალიან აქებს ჩვენი თანამემამულის ამ ვრცელსა და ყოველდ საინტერესო შრომას.

ჩვენმა მკითხველებმა უწყინ, რომ თბილისის სათავადაზნაურო საადგილ-მაშულო ბანკმა იყიდა ადგილი ღირსი მელიქიძის ქუჩაზე საკუთარ შენობის ასაგებად.

შენობის პროექტის შესადგენად ბან-კის გამოგზავნა კონკურსი გამოაცხადა. საკონკურსო სხვა და სხვა პირობა წა-რმოადგინეს თავ-თავიანთი პროექტი-სულ რიცხვით 6 პროექტი წარმოადგა-ნეს. ერთი, რომელიც შესდგება 3 ხუ-როთამდგირისაგან და 2 მხატვრისაგან, პრემიის ორი პირველი ხარისხის ღირსად ვერ სცნო ვერც ერთი პროექტი. მხო-ლოდ მესამე პრემია მიუსაჯა ინჟინერ ა. კალგინის პროექტს, რომელსაც დღევინად ჰქონდა „წმ. გიორგი“. აგრეთვე ერთი მიაქცია ბანკის გამოგზავნის ყურადღება ხუროთმოძღვრების კლდეშვილის და ობლომოსის პროექტებისად.

ინჟინერ კალგინის პროექტის გარე-განი ფორმა არის შედგენილი ქართულ გემოვნებაზე.

როგორც შევიტყუთ, გამგეობას სურს შეიძინოს ამ სამ პროექტის გარდა სხვა პროექტებიც და შეერთებული პროექტი შეამუშავებინოს რომელსაც ხუროთმო-

გაზ. „დენ“ მოგვითხრობს, რომ ქ. ციურისში (შვიტყარიაში) განადა ამას წინად ვილად ბარონ ტილინსკი, რომელ-მაც განაწესა, რომ მას აქვს იაზონიის მთავრობის ვექსილები 300 მილიონის ფრანკის საფასით. ეს ფული თურმე მიუ-ცია იაზონიის მთავრობას სამ თვალსაჩი-რა რუსის ოფიცრისათვის, რომელთაც რუსეთ-იაზონიის ომის. დროს გაუციათ იაზონელ გენისაგან პორტარტულის და რუ-სეთის სიმაგრების პლანები. ამ ვექსი-ლების გასანადგურებლად ტილინსკის მიუ-ღია, თურმე ავანსად ზოგიერთ ბანკებში სიქმოდ დიდი თანხა. იაზონიის საელ-მოს (ვენაში) და რუსეთის საელმოს (პეტერსბურგში) დაუწყებია კიდევ გამოძებნა ამ სენსაციურ გამოძიებებს გამო.

ამ საქმედ დიდი აურ-ზაური გაიჩნეოდა სათანადო წრეებში.

ბალკანეთის ომი. თბილისში დეპუ-ტა მოვიდა, ვითომც ქ. ადრინაოპოლი ბულგარელებს აეღო.

როგორც მკითხველებმა იციან, „და-შნაკიუთიუნის საქმეში ყალიბი საბუთე-ბი აღმოჩნდეს. ბრალს სდებენ გამო-ძიებელს ლიენის. ახლა აღმოჩნდა, რომ ეს გამოძიებელი სრულ კუთხე არ არის. საექსპერტო კომისიამ ასეთი დასკვნა უკვე გამოიტანა. ამიტომ სასამართლომ ეს საქმე მოსაო.

მფრინავი ბ. ქებურია გუშინ 5-საათ-ზე აფრინდა და დაპო ჰაერში ხანცეფ-რი საათი, გააეთა მრავალი წრე. საუ-ბედურად ბოლოს მოპარულების დროს გამოურკვეველი მიზეზის გამო ჰაერო-პლანი ჩამოვარდა და ძლიერ დაზიანდა თვითონ ქებურია კი უვნებლად გადაჩრა.

სვანეთსა და ლეჩხუმს შუა გზებზე გა-ფუქებული დიდი თოვლის გამო. მთის წვერობიდან გზაზე ზევი სცივია, ასე რომ მიმოსვლა ძალიან საშიშია თურმე.

ნეტა როდის ედრისება ამ კუთხის რიგინი გზები?!

გაზ. „მერცხალი“ მოგვითხრობს, რომ გადაწყვეტიათ ქუთაისის ციხეში დრო გამოშვებით გამართონ კითხვები და სა-უბრები. ჩვენი მწერლების ნაწარმოებს წაითხვენ ციხის მასწავლებლები, სარე-ზონებზე საუბარს გამართვენ ციხის ეკლესიის მღვდელი, პიგინიდან ციხის ექიმი.

იმავე გაზეთში ვითხრობთ, რომ სოფ. ლილთაში გარდაიცვალა ხანგრძ-ლივი ავადმყოფობის შედეგად ხალხის ერ-თი მეგობარადან სოფ. ჯანუშვილი, რომელიც ყოველთვის მხნე ემსახუ-რებოდა სახალხო საქმეს.

გუშინ, თბილისში ზოგიერთ სტამბა-ში ჩხრეკა იყო. ვერა იზოვსკია.

ჩვენმა რედაქციამ მიიღო შემდეგი გა-მოცემანი 1) პედაგოგიური ჟურნალი „კავკასიისა“ ჟელაო № 1. 2) გიგო ხიქუაშვილის ხუთ მოქმედებითი დრამა „უშანკონი“. 3) „წყარა“ № 6. 4) „გა-ბათის გაზეთი“ ყველა ნომერი. 5) „სა-საფლავი გაზეთი“ № 12. 6) „გაზაფხული“ № 3. 7) „შრომის კავშირი“ № 6—7 8) „სასულიერო-სამეცნიერო ჟურნალი“ „განთიადი“ № 1. 9) „გამაიტანია ზა-პისკა ობ ივერსკომ მონასტრე ნ აფო-ნე“ ა. ნატრავისა და 10) დ. კასრა-ძის „გლეხთა სარდონის ძე ალექსი-მესხიშვილი“.

პასუხად

გაზ. „კავკასიის“ № 13-ში დაბეჭდი-ლია, ერთი საცოდავი, სასაცილო წე-რილი, თავებურ სიტუიტი გადენილი

და გაბერილი. როგორცა სჩანს ავტორს და მის თანამოაზრებს არ მოსწონებიათ, რომ სატახტო ქალაქის გაზეთმა „რუს-კოე სლოვო“ ბ. პანკრატოვის პირთი ერთი-ორი წმინდა რუსული პატრონის სიტყვა გამოსთქვა „ზორეულ ქვეყნის, საქართველოს, შესახებ. ეს პანკრატოვის ნათქვამი, ხომ მთელ რუსეთს მოეგება, მართალი გონება და რუსეთიც ჩვენს პოლიტიკას აღარ მოიწონებსო? და მერე რომ აღარა დარჩენია რა, მცა და პან-კრატოვსაც ორივეს გვიკიუნებს, რომ სიმათლე გადაფუჭნოს. ჩემზე ამბობს: „მეტე ამბობს, რომ პოეტებს პოლიტიკის არა გაეგებათ რაო! და მშვენიერი პოე-ტებიც გლახა პოლიტიკოსები არიანო“. კეთილი და პატრონის, მაგრამ ბებე-განა იმ ცულულტოვებელ ლაპარაკობს, რომელიც თქვენ გაქეთ სახეში და გი-პირავთ ხელში საპირადა იარაღი და არა მართლა ნამდვილ პოლიტიკაზე, რომელიც სიზმრათა არ გინახავთ? პან-კრატოვზე ამბობს: „იმის ფანტაზიის წყალობით ის უთქვამს, რასაც აკაცი წე-რეთელი, როგორც მორწუნე და მო-ხუცი დარბასილი, ვერ ეტყუაო“. მე თავს მიხვევს, და იმას ამტყუნებს ვითომ. მაგრამ მე კი აღარა მკითხავს! პანკრატოს არ გადაუცია მკითხველებს სათვის, მისი მათედიც, რაც მე იმას გადავცი-დი მეც ვალდებუნი ერთი ასად ნაჯე, რაც ნამდვილად ჰდებია.

ის შევნიერი სიტყვები, თავად-აზ-ნაურობისად ნათქვამი, არ შეიძლება რომ უანეც წაიღოთ, რადგანც საქით სულ სხვას ვედავთ! საზოგადოდ დიდი ნაცარქეპიობაა ხელ-ფხვ მწერელი, უიარაღო კაცთან იარა-ღით მისვლა!... შენ ნება გაქვს ყოლი-ფთი სიტყვა, ქვეყანა ატყუო, და მე კი სიმათლის თქმაც ცოდვით მეთვლება... ამა, ერთი კეთილ ინებეთ და გამათანა-სწორეთ, პოეტებზე მეც სიმათლად მაშინ ყოლიფერი გამოჩნდება ახანოში.

აკაკი.

თეატრის გარშემო.

ერთ ერთი მიზეზი საზოგადოების თე-ატრისადმი გულცივიობისა, სხვათაშორის, არის ის, რომ რამდენიმე სეზონის გან-მავლობაში საზოგადოება ერთ და იგივე მსახიობს უტყერის სცენაზე. აქამდის ამ მიზეზის თვითადნ მიზრობება თითქმის შეუძლებელი იყო. ახლა კი, როდესაც საქართველოში ოთხი მუღდვი თეატრია, უკვე შეიძლება მსახიობების შეცვლა. მსმენელი თითქმის ყოველ წელს ახალის ინტერესით მოუშენს დავიწყებულ მსა-ხიობს. საქირაო დამატებულმა საზოგა-დოებებმა ერთი-ერთმანეთის კიშპს თვით-დაინებნ და ეს საკითხი საერთო შეო-ბნებით გადაწყვეტონ ხოლმე. რასაკვი-რველია აქ მსახიობებსაც უნდა დაევი-თხონ და მიიღონ მხედველობაში იმის ოჯახური ან სხვა რამ გარეუბნა, რომელიც ხელს უშლის მსახიობს რომელი-მე ქალაქში წასვლას.

მოსაწყვრებელია აგრეთვე გასტრო-ლების საქმეც. მაგ. თბილისის თეატრს არც წრეობს და არც შარშან არც ერო-თი გასტროლიორი არ მოუწევია, მა-შინ როდესაც ქუთაისი თითქმის ყო-ველ თვე ახალ ახალ გასართობებს ხე-დებს.

ერთი სიტყვით საკითხი ძნელი მოსა-წყვრებელი არ არის, თუ ვგვლა დრა-მატიულ საზოგადოების წარმომადგენ-ლი სეზონის გათავების შემდეგ ამ და-წყებადის შეიკრებიან ერთად და შე-თანხმებით საქმის ნამდვილ საქირების მიხედვით განაწილებენ იმ ძალებს, რომელიც გვყავს.

გ. ა—ძე

მზრუნველისადმი მე-ფის მოადგილის წე-რილის გამო.

ამას წინად გამოქვეყნებულ მეფისმო-ადგილის წერილში, როგორც სარკეში გვიჩვენებს სამოსწავლო უწყების სტუი-ფიკრია. ამ წერილმა გადაჭრით აღი-არა, რომ სამოსწავლო უწყება თავის მოვალეობას და დანიშნულებას ვერ ას-რულებს. თავის აუარებელ ცრუ პედა-გოვთა საშუალებით სკოლის ატმოსფერე-ბა აუტანლად ხდის და განწყობილობის მაგიერ გათასირება შეიქვს მოსწავლეთა წრეში...

სასწავლებელში პედაგოგები ძველი მე-თოდებით ხელმძღვანელობენ და სასტი-კოდ იცვენ გამათასირებელ შაბლონს. სამოსწავლო უწყება ოდნავაც არ

აქცევს ყურადღებას ცხოვრების წესისა, ხედავს სხვა და სხვა ცხოვრების წესს, ვერ აწინებს ახალ ელემენტებს, რომელ-ნიც დღეს კავკასიის სკოლებს ავსებენ და დახვეწილი საშუალებებით სწავლია საქმეს გაუმდგენ...

ის თითქმის ერთს ადგილას არის გა-ყინული და არა მგონია, რომ ხსენებუ-ლმა წერილმა ადგილიდან დასძრას იგი და წინ ნაბიჯი გადაადგმავდეს...

არა ერთი და ორი მაგალითი ვიცი, რომ სამოსწავლო უწყება ითხოვდა სამსა-ხუროდან სწორედ ისეთი მასწავლებელი, რომელიც სიყვარულით ეციდებოდნენ საქმეს და ახალ გზას იკვლევდნენ სწა-ვლა-აღზრდის საქმეში.

ამიტომ მეფისმოადგილის რჩევა,—და-ითხვეთ უფარვის მასწავლებელნიო, ვი თუ ისე გაიგოს სამოსწავლო უწყებამ, როგორც მას სურს და სწორედ ისინი ჩამოაშოროს სკოლას, რომელნიც პედა-გოგის ახალ, სასარგებლო იდეების მო-ტრფილენი არიან...

უტყუარ პედაგოგურ კემპარიტებას ემყარება მეფისმოადგილე, როდესაც ამ-ბობს, რომ კლასებში მოწაფეთა სიზრა-ველ ხელს უშლის მასწავლებელს ხიერი-ანად გაუძღვას საქმესაო. ამიტომ ურჩევს მზრუნველს შეამციროს სასწავლებელში შევირდების რიცხვი და თუ სამოსწავლო უწყებას არ შეუძლია საქმის სკოლ-ბი იქონიოს—მაშინ კერძო პირებს ნება მიეცეს გასწავლას სასწავლებელნიო...

ჩვენის აზრით სამოსწავლო უწყება ფართოდ ისარგებლებს ამ მოსახრების მხოლოდ პირველი ნახევრით და მეორეს კი უურადლებს არ მიაცივებს. მას შეუ-ძლია დღესეიმი მიჰყოს ხელი ზედ მეტ შე-ვირდების დათხოვნას; მომავალ სამოსწა-ვლო წლის დასაწყისში სულ არ მიი-ღოს არც ერთი მასწავლებელი და ამით შე-საშინველ შეამციროს შევირდები, რა-ცხვი სასწავლებლებში... მაგრამ იზრუ-ნებს კი იმაზე, თუ სად უნდა წავიდეს სკოლის გარეც დარჩენილი მოზარდი თაობა?!

დღემდი სასწავლებლის გახსნა კერძო პირთათვის მეტად ძნელი დამტყუარ იყო... ინიციატორთ თათსარი დაბრკოლებე ელოებოდა წინ და საქმის მოგვარება ფერცდებოდა.

მეფისმოადგილე, სწავლის მსურველთა დასაქმებულთა, ურჩ

[illegible]

საბუხვალგ

პეტერბურგის კომერც განათ. გა

ივანე ზაქ.

წაფლის დაწერა სავაქრო სას

მიხედვის პრისკ: სახ № 53

◆ ◆ ◆

ძ. მათისში გამოდ

საპოლიტიკო და სალიტ

მეჩეც

გაზეთი წაბრათ ღირს 7 მან. სასევერს.

ურად ქუთაისში — 4 მან. ქუთაისს.

ცალკე ნომერი ყ

განცხადების ფასი: ბირველ გვერდს

ღმ — ორი მუერ. თეორათ და წლოურა

ბეჭვად ერთსელ — სამი მანეთი. სმ

რედაქტორ-გამომცემელი — პ. ბაბუნაშ

ფულის გამოსაგზავნი მისამართი:

რედაქციის მისამ რთი: პუშკინის ქ.

ხელოს მუერკა თბილისში მიიღება პ.

№ 2. და ერევის მოედანზე ბ. ვასო

✱ ✱ ✱

სტამბა

ღებულობს ყოველ გვარ სასტ

ფრანგულ ენებზე ასრულებს ს

საოცრ

სტამბა მოთავსებულია მაღალთ

✱ ✱ ✱

მიიღება ხელის მოწერა თვევლ

ტურნ

რიპენი

ხელის მოწერის პირობები თბილისში

გვარი წლ. — 3 მ., ერთი თფ — 60 კ.

№ 3333

განცხადების ფასი პირველ გვერდზე ს

ადრესი: თიფლის, დიორიანა ელ. დ

„Закавказская Ръчь“. Телефонъ № 12—

Продолжается подписка на 1913

и литерату

„Закавказ

(Годъ ис

ПОДПИСНАЯ ЦЕНА для подпис

75 к., 10 м. 5 р. 50 к., 9 м. 5 р.,

5 м. 3 р., 4 м. 2 р. 50 к., 3 м. 2

городныхъ подписчиковъ: 12 м. 3

50 к., 8 м. 6 р., 7 м. 5 р. 50 к.,

3 р., 3 м. 2 р. 25 к., 2 м. 1 р. 50

городской. Плата за объявлени: ст

текста — 10 к. Извѣщениа о зрѣлища

виѣ предълож. Кавказа принимаются

торгового дома Л. Э. Метцля и К^о

отдѣлени въ гор.: С-Петербургъ

Маршальковская, № 130 по 24 к.

Контора „Закавказская Ръчь“ откр

АДРЕСЪ: Тифлисъ, редакция газ.

Д. 3. Сараджеевъ. Для телегра

Редакторъ Д. М. Думбадзе

ახალი

1913 წლის, 1 იანვრიდან ქ. ბაქოში

ლიტერა და სალიტერატურო ჟურნალ

ერთად ჟურნალში სათანადო ადგილი

ტექს, მეიხიველთა წერილებს, კორ

რიკებს მიიღებს ქართული მწერლო

შეიძლება მიღებანვე და ეღირება წ

თვით — 50 კ. ცალკე ნომერი ყოველ

რედაქციის ადრესი: გ. ბაკუ,

რედაქცია გრუზინგოაო ჟურნალ „ქ

ზავნის ზემდგომ ადრესით: გ. ბაკუ,

№ 137 კვ. 26 В. Менабле.

ქ. თბილისში ხელისმოწერა მიიღ

მელიქიშვილიან და ნაძალადევი, მაგ

თან.

რედაქ

სამეცნიერო-პედაგოგიკო

„ზანა

(წელაქაი პეპეტე) მიიღება ხელის მ

1913 წელსა ჟურნალი განცხადებ

ხევეში გარდა ზავნისა ორის თვის.

და-აღზრდას შესეს, აგრეთვე მეცნიერ

მწერლობიდან; აქეს თეორი უფრნაღს

დასურთყოფი. ჟურნალში მონაწილეო

რები, მწერლები, პედაგოგები და პო

იანვრიდან ჟურნალში იქნება ც

ველგვარი ცხობები ქ. შ. წერათიან

სი განყოფილებათა მოქმედების შესა

წადი ფასი უფრნაღისა არის: ა

ღებულებს და სასოფლო საშვიველდას

საზღვარ გარეუ 8 მანეთი. ეინე წლოურ

დას; სასუქრად მიადებს გასასეველდას

ხელის მოწერა მიიღება თბილისში:

წერათიანის საზოგადოებო წიგნის მუხ

ველიკოიქსეთან, ბათუმში წიგნის მაღაზი

ბიქ, თითო 40 კა რედაქცია სთხოვს ხე

მისამართი: თიფლის, დიორიანა

რედაქცია-გამომცემელი

[illegible]